

Täysistunto

Keskiviikko 17.9.2025 klo 14.00—18.20

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 83/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.32 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käsillä oleva hallituksen esitys koskee valmisteverotuslain muuttamista. Tavoitteena on selkeyttää oikeustilaa ja palauttaa viranomaisten keinot puuttua laittomaan nuuskan tuontiin.

Korkein oikeus antoi vuonna 2024 ratkaisun, jonka mukaan nuuskan tuonti voidaan arvioida ainoastaan salakuljetusrikoksena, ei enää törkeänä veropetoksena. Tämä perustui itsekriminointisuojaan. Jos tuoja antaisi laissa vaaditun veroilmoituksen, hän samalla ilmoitaisi itsensä rikoksesta. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti ei ole enää rangaistavaa ja veropetossyytteitä ei ole nostettu.

Seurauksena on ollut, että nuuskan tuontiin sovelletaan vain salakuljetussäännöksiä. Koska salakuljetukselle ei ole säädetty törkeää tekemuotoa, rangaistukset ovat lieventyneet ja viranomaisten käytettävissä olevat tutkintakeinot ovat kaventuneet. Tämä on heikentänyt viranomaisten mahdollisuuksia puuttua tehokkaasti nuuskan salakuljetukseen ja sen järjestäytyneisiin muotoihin.

Arvoisa puhemies! Nyt hallitus ehdottaa sääntelyä, joka turvaa edelleen itsekriminointisuojaan mutta samalla palauttaa mahdollisuuden arvioida nuuskan tuontia myös törkeänä veropetoksena niissä tilanteissa, joissa veroilmoitusta ei ole annettu ja tuoja on jäänyt kiinni viranomaisvalvonnassa. Näin palautetaan rangaistavuus ja tutkintakeinot korkeimman oikeuden ratkaisua edeltäneelle tasolle.

Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä vahvistetaan rikosoikeudellisen järjestelmän johdonmukaisuutta ja varmistetaan, että laittoman nuuskan maahantuontiin voidaan puuttua tehokkaasti ja oikeasuhtaisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 80/2025 vp

14.34 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Kunnioitettu ministeri! Käsiteltävänä oleva esitys koskee valmisteverotuslain muutosta, joka käytännössä liittyy nuuskan salakuljetukseen. Tämän esityksen tavoitteena on turvata kansalaisten perusoikeuksiin kuuluva itsekriminointisuoja. Käytännössä tämä tarkoittaa, että valmisteverotusta varten annettuja ilmoitustietoja ei voida käyttää muiden rikosten, kuten salakuljetuksen, tutkimisessa, syytteessä tai tuomiossa. Samalla kuitenkin varmistetaan, että tiedot ovat edelleen käytettävissä verovalvonnassa ja valmisteverorikosten selvittämisessä.

On tärkeää huomata, ettei kyse ole rikollisten suojelemisesta. Jos verot ilmoitetaan asianmukaisesti, salakuljetusnäyttöä ei näistä tiedoista synny, mutta muulla näytöllä rikokset tutkitaan ja tuomitaan edelleen. Tullin ja Verohallinnon tietojen vaihto- ja valvontamekanismit säilyvät ennallaan. Kyse on siis ennen kaikkea selkeyttävästä muutoksesta, joka kirjaa lain tasolle jo olemassa olevan oikeuskäytännön linjan.

Esityksen vaikutukset rikostorjuntaan arvioidaan vähäisiksi. Tulli ja Verohallinto jatkavat tehokasta valvontaa, ja nuuskan sekä muiden rajoitettujen tuotteiden salakuljetukseen puututaan jatkossakin. Ammattimaisen tuonnin kasvu ja Ruotsin verotason muutokset huomioidaan seurannassa, ja tarvittaessa voidaan valmistella lisätoimia, kuten kovennettuja sanktioita.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten näkökulmasta tämä on teknisluonteinen mutta periaatteellisesti tärkeä esitys. Se vahvistaa oikeusturvaa ja perusoikeuksia mutta ei luo porsaanreikiä salakuljettajille tai veronkiertäjille.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 2026 alusta, ja sen vaikutuksia seurataan tarkasti. Kiitän ministeri Purraa asian tuomisesta eduskuntaan. Kiitos. —

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heikkinen.

14.37 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Nyt kun nuuskasta keskustellaan, niin on aiheellista ihmetellä, minkä takia aikuisten, kypsään ikään ehtineitten ihmisten ylähuuli ensinnäkään kuuluu valtiolle.

En pysty ymmärtämään sitä, minkä takia Suomi aikanaan antoi EU:n kieltää nuuskan vähittäismyynnin Suomessa. Me ollaan nyt nähty jo nikotiinipussien osalta se kehitys, mitä se merkitsee valtion verotuottojen osalta, se, kuinka me päästään sääntelemään sitä paljon hallitummin. Se nuuskaralli — mitä tuolla Haaparannan vastaisella rajalla meillä pohjoisessa jatkuvasti saa todistaa — aiheuttaa paljon erilaisia vaaratilanteita ja vääristää markkinaa todella paljon.

Mielestäni Suomen tulisi tehdä kaikkensa sen eteen, että nuuska palautettaisiin takaisin R-kioskeihin ja K-Marketeihin Suomessa, että päästäisiin kontrolloimaan sitä oman lainsäädännön keinoin ja saataisiin verotuotot jäämään myös haittojen torjuntaan Suomeen. Kysyisin ministeriltä: onko meillä julkisessa taloudessa yhtään veroeuroa liiaksi jättää tämmöisiä keinoja ulkopuolelle käyttämättä? Tässä toivoisin aktiivisuutta myös valtioneuvoston suunnalta.

Totta kai on niin, että välittämisen, siis nuuskan välitystoiminnan, täytyy olla ankarasti kriminalisoitua. Alaikäiset täytyy saada pidettyä siitä erossa. Olen ehdottomasti valmis näitä rangaistuksia koventamaan, mutta mitä tulee aikuisten ihmisten omiin käyttäytymisvalintoihin, niin ei valtion niihin tulisi liiaksi puuttua. Suomihan on saavuttanut mitalisijoja hyvin kyseenalaisessa Nanny State Index -tutkimuksessa, jossa tutkitaan holhousvaltioita Euroopassa, ja Suomi oli tällä kertaa pronssisijalla siellä. Kyllä meillä tämä puoli osa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 80/2025 vp

taan, mutta sitä, minkä takia nämä veroeurot on ihan pakko työntää sinne Ruotsiin, kun joka tapauksessa osa aikuisista ihmisistä näihin tuotteisiin haluaa turvautua, en pysty ymmärtämään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vuornos.

14.39 **Henrik Vuornos kok:** Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä edustaja Heikkisen puheenvuoroon nuuskantuonnista. Tämä esitys sinänsä on hyvinkin perusteltu. On selvää, että Suomen tulee puuttua tämmöiseen järjestäytyneeseen rikollisuuteen, nuuskan maahan-tuontiin, mutta sitten samaan aikaan on huomioitava, että meillä on aika alhaiset nuuskan tuontirajat tällä hetkellä Suomeen, kilon vuorokaudessa saa tuoda. En tiedä, mistä näkökulmasta tämä raja on tarkoituksenmukainen, mutta varmasti sitä nostamalla voitaisiin myös tätä salakuljetusta vähentää.

Edustaja Heikkinen pohti myös ansiokkaasti, miksi täällä nuuskan käyttö ei voisi olla sallittua, ja itse yhdyin tähän kantaan. Olemme nikotiinipusseista huomanneet, että nuuskan salakuljetus Suomeen väheni merkittävästi, kun sallittiin K-kauppojen ja R-kioskien myydä nikotiinipusseja, ja veroeurot kilisevät valtion kirstuun. Eli on tärkeätä saada tämä järjestäytynyt nuuskantuomisrikollisuus kiinni, mutta voisimmeko kenties holhota aikuisia ihmisiä vähän vähemmän tältä osin?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Haluaako ministeri vielä kommentoida? — Olkaa hyvä, kaksi minuuttia.

14.40 **Valtiovarainministeri Riikka Purra:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia kansanedustajille keskustelusta. Tosiaan on kaksi eri keskustelua: tämä esitys tässä ja sitten se laajempi keskustelu mahdollisesta nuuskan roolista.

Todellakin Ruotsi on poikkeusluvalla omassa sarjassaan, mikä aiheuttaa sen, että Pohjois-Suomesta merkittävä määrä nuuskarallia Suomen suuntaan tapahtuu. En ota kantaa itse aiheeseen, se ei ole nyt tehtäväni täällä aitiossa, mutta valtiovarainministeriö on aiemmin ei-virallisesti arvioinut, kuinka paljon verotuloja jää saamatta. Se on tietenkin hyvin vaikea tehtävä arvioitavaksi, mutta alustavasti on puhuttu siitä, että jopa sata miljoonaa euroa veroja jää saamatta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.